

Wijzer in geldzaken

Junior Monitor 2018

Een onderzoek naar de manier
waarop kinderen uit groep 5 – 8 van
de basisschool met geld omgaan

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
Inleiding	6
Resultaten	
Inkomsten	8
Kennis over geld	16
Financieel bewustzijn	20
Financieel gedrag	24
Bijlage	
Onderzoeksverantwoording	32
Representativiteit	33

Wijzer in geldzaken

Junior Monitor 2018
Februari 2018

Dit onderzoek is uitgevoerd door:

Kantar Public

Samenvatting

Samenvatting (1 van 2)

Achtergrond en opzet

- ▶ In opdracht van Wijzer in geldzaken heeft onderzoeksbureau Kantar Public begin 2018 de derde meting van de Junior Monitor uitgevoerd. De eerste meting dateert uit 2011 en de tweede meting uit 2016. Met deze Junior Monitor wordt in kaart gebracht hoe het is gesteld met het geld waarover kinderen beschikken (zakgeld/klusjes), het financieel bewustzijn van kinderen en het financieel gedrag van kinderen uit groep 5 tot en met 8 van de basisschool (8 tot en met 11 jaar oud). De meting in 2018 is uitgevoerd onder een representatieve steekproef van n = 1.073 kinderen uit deze groepen.

Inkomsten zakgeld en klusjes

- ▶ Acht op de tien kinderen in groep 5 tot en met 8 krijgen zakgeld. Het merendeel van hen krijgt dit elke week. Kinderen ontvangen hun zakgeld meestal contant. Bij een derde wordt het zakgeld (eveneens) op de bankrekening gestort. Dit gebeurt vaker bij kinderen uit groep 7 en 8. Hoe ouder kinderen zijn, hoe meer zakgeld ze krijgen. Kinderen uit groep 5 ontvangen gemiddeld €6,80 per maand, terwijl kinderen uit groep 8 gemiddeld €11,10 per maand krijgen. Kinderen blijken goed te kunnen inschatten of zij meer of minder zakgeld ontvangen dan hun leeftijdsgenoten. Een kwart denkt dat hij/zij minder zakgeld ontvangt dan leeftijdsgenoten (23%) en een op de vijf (19%) denkt meer zakgeld te ontvangen. Uit extra analyse op deze groepen blijkt dat zij gelijk hebben.
- ▶ Zakgeld is niet de enige inkomstenbron voor kinderen. De helft van de kinderen krijgt wel eens geld door klusjes uit te voeren (bijvoorbeeld hond uitlaten, boodschappen doen en/of auto schoonmaken). Een vijfde van hen doet dit minimaal één keer per week. Kinderen uit groep 5 ontvangen gemiddeld €1,60 per klusje, terwijl kinderen uit groep 8 gemiddeld €2,70 per klusje ontvangen.

Financieel gedrag

- ▶ Bijna drie kwart van de kinderen bewaart hun geld in een spaarpot. Daarnaast bewaren ruim vier op de tien kinderen het geld (eveneens) op de bank. Naarmate kinderen ouder worden bewaren zij hun geld minder vaak in een spaarpot en vaker op de bank. Ruim drie kwart van de kinderen geeft aan een eigen bankrekening te hebben. Ruim vier op de tien kinderen (met een bankrekening) hebben bij deze bankrekening een bankpas. Het percentage kinderen met een eigen bankpas is gestegen tussen 2016 en 2018.
- ▶ Bijna alle kinderen hebben zelf wel eens iets betaald. De meeste kinderen betalen wel eens met contant geld. Eén op de vijf kinderen betaalt wel eens met een bankpas. Het percentage kinderen dat aangeeft wel eens te betalen met hun eigen bankpas en/of met contactloos betalen is toegenomen tussen 2016 en 2018.

Samenvatting (2 van 2)

Uitgeven van geld

- ▶ De helft van de kinderen mag vaak tot altijd zelf beslissen waar ze hun eigen geld aan uitgeven. Verreweg de meeste kinderen zeggen speelgoed te kopen van dit eigen geld. Kinderen uit groep 7 en 8 geven in vergelijking met kinderen uit groep 5 en 6 minder vaak geld uit aan speelgoed en vaker aan computerspellen, boeken/tijdschriften, cadeautjes, spullen om zichzelf mooi te maken, sport-/hobbyspullen, kleren/schoenen en hun mobiele telefoon.
- ▶ Kinderen worden naar eigen zeggen het meest beïnvloed in hun koopgedrag door vrienden. Drie op de tien kinderen geven aan dat het (heel) vaak voorkomt dat zij iets willen hebben omdat vrienden/vriendinnen het ook hebben. Daarnaast heeft reclame naar eigen zeggen de grootste invloed op hun koopgedrag, maar dit percentage is wel iets gedaald ten opzichte van 2016. Verder geeft één op de zes kinderen aan dat het vaak voorkomt dat ze iets willen kopen omdat ze het in een vlog hebben gezien.

Financieel bewustzijn

- ▶ Zes op de tien kinderen zeggen op school les te krijgen over omgaan met geld. Daarnaast praten bijna alle kinderen wel eens over geldzaken. Dit gesprek over geld voeren zij bijna allemaal met hun ouders. Eén op de drie praat (ook) over geld met vrienden/vriendinnen en/of met broer(tje)s en zus(jes)sen.
- ▶ Drie kwart van de kinderen is van mening goed met geld om te kunnen gaan. De helft van de kinderen heeft weleens iets gekocht waar hij/zij later spijt van kreeg. Meisjes geven vaker aan dan jongens dat zij altijd genoeg geld hebben om te kopen wat ze willen.
- ▶ Negen op de tien kinderen vinden het belangrijk om later zelf geld te verdienen; jongens vinden dit iets belangrijker dan meisjes. Daarnaast denken jongens vaker dan meisjes dat ze later rijk worden, ze te weinig zakgeld krijgen en dat geld gelukkig maakt.
- ▶ Ruim twee vijfde (44%) van de kinderen uit groep 5 tot en met 8 geeft aan zichzelf rijk te voelen en 33% van de kinderen is het **niet** eens met deze stelling. Verder zeggen vrijwel alle kinderen liever drie goede vrienden te hebben dan 1.000 euro (slechts 5% van de kinderen geeft de voorkeur aan 1.000 euro).

Inleiding

Inleiding

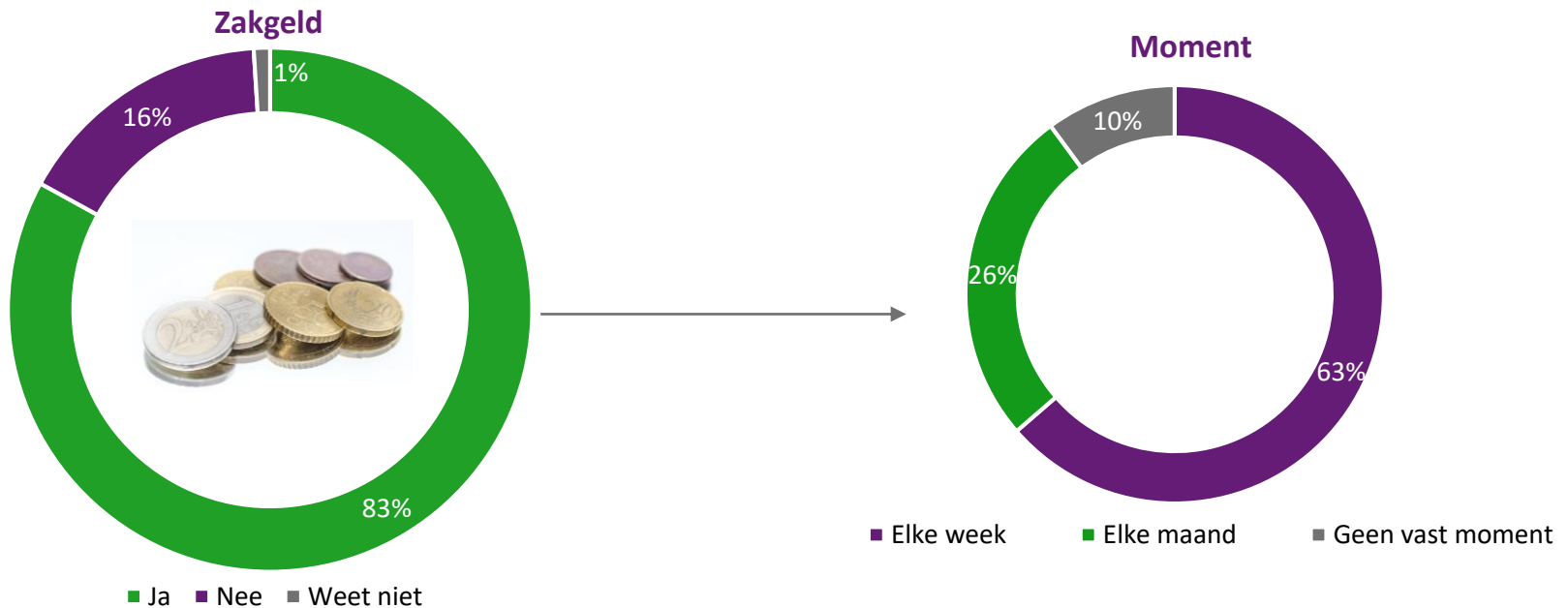
- ▶ Februari 2018 heeft onderzoeksbureau Kantar Public in opdracht van Wijzer in geldzaken de derde meting van de Junior Monitor uitgevoerd. De eerste meting is in 2011 verricht en de tweede in 2016. Met deze Junior Monitor wordt in kaart gebracht hoe het is gesteld met het geld waarover kinderen beschikken (zakgeld/klusjes), het financieel bewustzijn van kinderen en het financieel gedrag van kinderen uit groep 5 tot en met 8 van de basisschool (8 tot en met 11 jaar oud).
- ▶ De meting in 2018 is uitgevoerd onder een representatieve steekproef van $n = 1.073$ kinderen uit groep 5 tot en met 8 van de basisschool. De steekproef is representatief getrokken naar de kenmerken sekse en leeftijd van de kinderen en naar de kenmerken regio, huishoudgrootte en sociale klasse van huishoudens met kinderen tussen de 8 en 11 jaar in Nederland. In de bijlage is de onderzoeksverantwoording gegeven.
- ▶ De gegevens zijn verzameld door middel van een vragenlijst. Deze vragenlijst is online door de kinderen ingevuld. Er is gebruikgemaakt van een kindvriendelijke vragenlijst, hetgeen betekent dat het taalgebruik is afgestemd op de kinderen. Het veldwerk vond plaats van donderdag 1 februari tot en met maandag 12 februari.
- ▶ In de volgende hoofdstukken worden de resultaten van het onderzoek besproken en visueel weergegeven. Allereerst wordt ingegaan op de inkomsten van de kinderen. Ontvangen de kinderen zakgeld en verdienen zij hiernaast nog bij door het uitvoeren van klusjes? Vervolgens wordt het financiële gedrag van de kinderen beschreven. Waar bewaren kinderen hun geld en hebben zij een rekening bij de bank? Daarna bespreken wij het uitgavegedrag van kinderen. Mogen kinderen zelf beslissen waaraan zij hun eigen geld uitgeven en waaraan geven zij dit uit? Als laatste wordt ingegaan op het financiële bewustzijn van de kinderen. Bespreken de kinderen geldzaken met hun ouders en denken ze goed met geld om te kunnen gaan?
- ▶ In de figuren in dit rapport worden de resultaten van de totale doelgroep op hoofdlijnen weergegeven. In de tekstkaders onder, boven of naast de figuren zijn de verschillen tussen de relevante subgroepen (schooljaar en geslacht) beschreven. In enkele gevallen zijn de resultaten van de verschillende subgroepen ook in een figuur weergegeven. Wanneer in dit rapport wordt gesproken over verschillen betreft het getoetste significante verschillen ($\alpha < 0,05$). Wanneer er niets staat vermeld over verschillen tussen subgroepen dan zijn er geen significante verschillen.
- ▶ Daarnaast worden de resultaten van deze meting (waar mogelijk) vergeleken met die van de eerste en tweede meting van de Junior Monitor uit 2011 en 2016. Omdat de vragenlijst door de jaren heen enigszins is gewijzigd, kan niet iedere vraag worden vergeleken met voorgaande metingen.

Inkomsten zakgeld en klusjes

Acht op de tien kinderen krijgen zakgeld

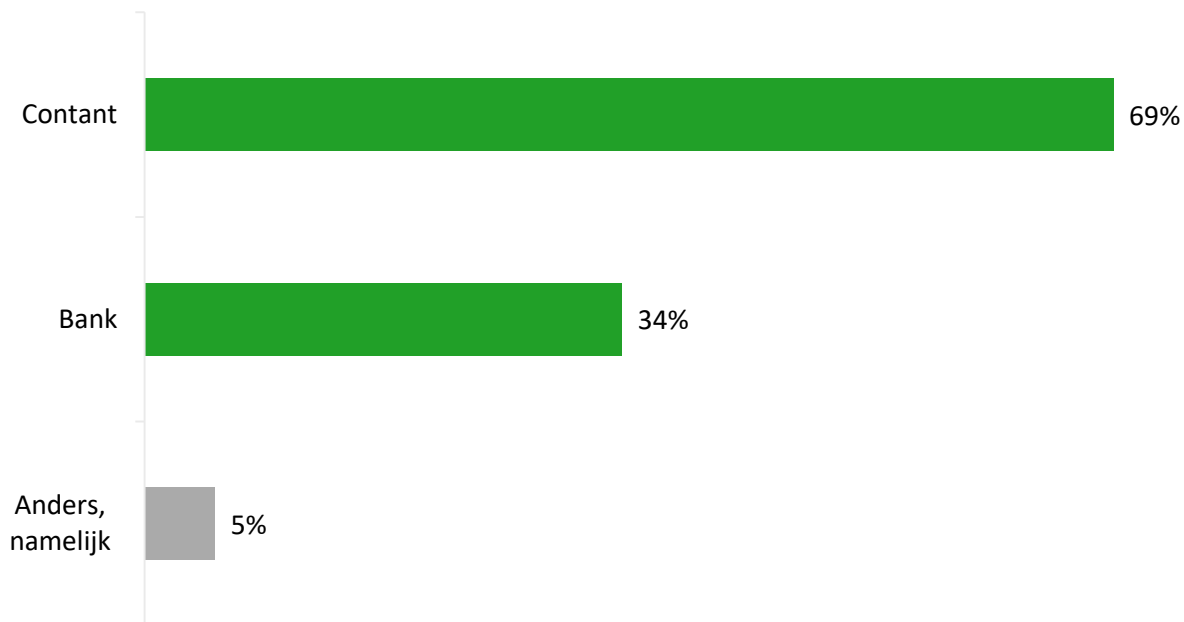

- ▶ **Wel of geen zakgeld / zakgeldmoment:** acht op de tien kinderen (83%) geven aan zakgeld te krijgen. Het merendeel van hen ontvangt dit elke week (63%), één op de vier ontvangt dit elke maand (26%) en een klein deel geeft aan geen vast moment te hebben voor het krijgen van zakgeld (10%).
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 7 en 8 krijgen hun geld vaker elke maand dan kinderen uit groep 5 en 6 (32% versus 21%).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** bij deze vraag zijn er geen verschillen met voorgaande metingen (2011 en 2016).

Krijg je zakgeld? Basis: alle respondenten (n=1.073)

Wanneer krijg jij je zakgeld? Basis: alle respondenten die zakgeld krijgen (n=888)

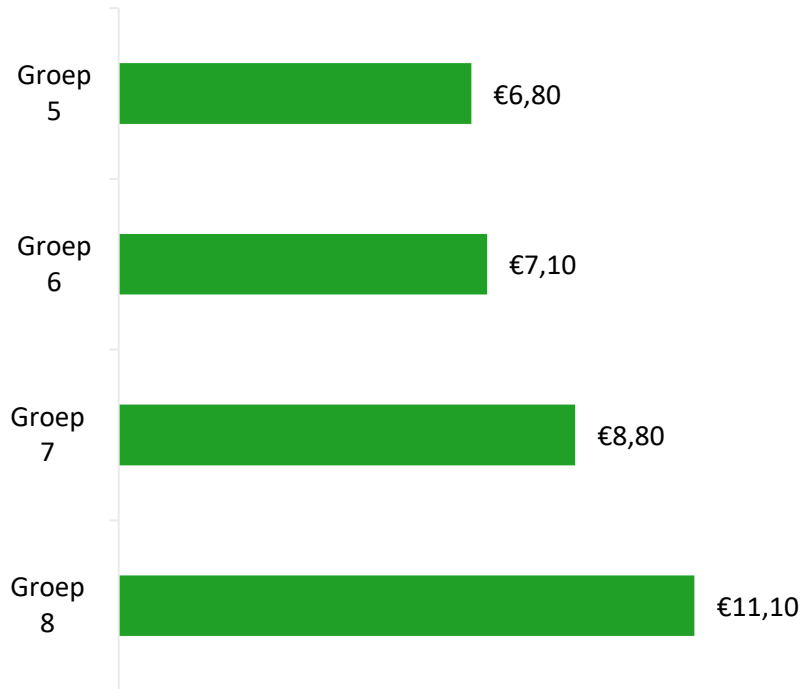
Twee derde van kinderen ontvangt zakgeld contant

- ▶ **Contant of op de bank:** twee derde (69%) van de kinderen met zakgeld krijgt dit contant. Eén op de drie (34%) krijgt zakgeld (eveneens) op de bank gestort.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 7 en 8 krijgen hun zakgeld vaker op de bank gestort dan kinderen uit groep 5 en 6 (40% versus 29%). Kinderen uit groep 5 en 6 krijgen hun zakgeld daarentegen vaker contant dan kinderen uit groep 7 en 8 (73% versus 64%).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** in 2018 wordt het zakgeld van kinderen vaker op de bank gestort in vergelijking met 2016 (34% versus 27%). Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011).

Hoe krijg jij je zakgeld? Basis: alle respondenten die zakgeld krijgen (n=888). Meerdere antwoorden mogelijk.

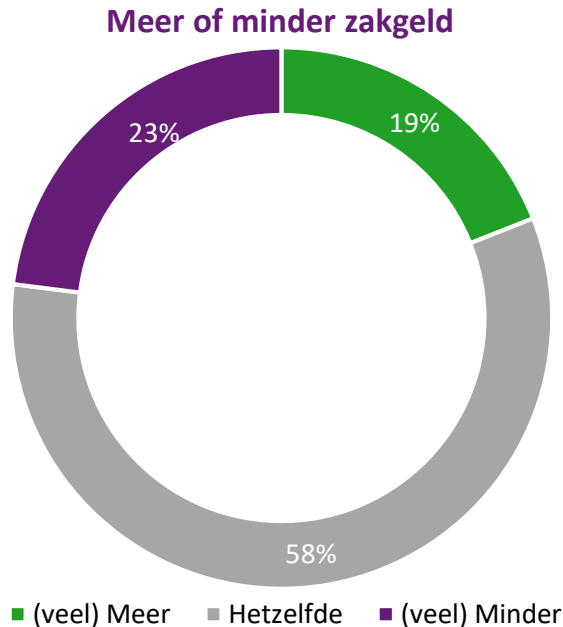
Kinderen ontvangen gemiddeld tussen de €6,80 en €11,10 zakgeld per maand

- ▶ **Hoogte zakgeld:** kinderen ontvangen gemiddeld tussen de €6,80 en €11,10 zakgeld per maand.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** naarmate de leeftijd stijgt ontvangen de kinderen meer zakgeld. Kinderen uit groep 5 krijgen gemiddeld €6,80 per maand, terwijl kinderen uit groep 8 gemiddeld €11,10 ontvangen.
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** in vergelijking met 2016 is het zakgeld van kinderen uit groep 8 iets gestegen (van €10,41 in 2016 naar €11,10 in 2018). Voor de andere groepen is de hoogte van het zakgeld gelijk gebleven. In 2011 zijn de bedragen niet naar maand uitgerekend.

Hoeveel zakgeld krijg je ongeveer per week/maand? Omgerekend naar bedragen per maand. Basis: alle respondenten die zakgeld krijgen (n=888)

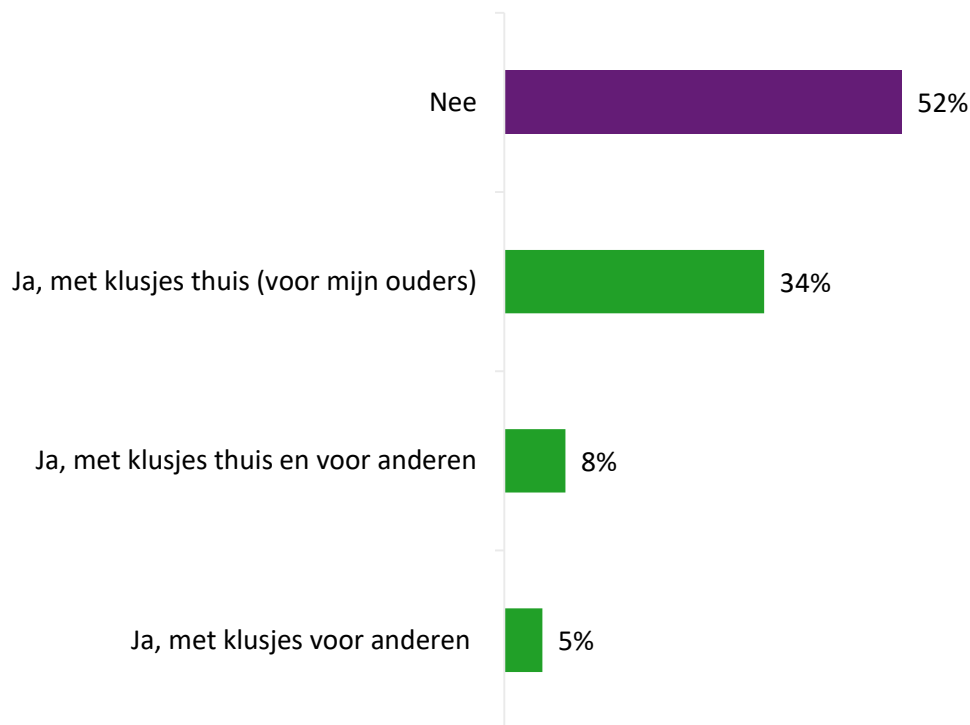
Eén op de vier kinderen denkt (veel) minder zakgeld te ontvangen dan leeftijdsgenoten

- ▶ **Meer of minder zakgeld:** zes op de tien kinderen (58%) gaan er vanuit dat zij evenveel zakgeld ontvangen als kinderen van hun eigen leeftijd. Eén op de vier (23%) denkt (veel) minder zakgeld te ontvangen. Uit extra analyses blijkt dat zij hierin gelijk hebben. Ze ontvangen 1 tot 4 euro minder zakgeld dan hun leeftijdsgenoten. Verder schat een vijfde van de kinderen (19%) in dat hij/zij (veel) meer zakgeld ontvangt dan gemiddeld. Uit extra analyses blijkt dat ook zij hierin gelijk hebben. Deze kinderen ontvangen 2 tot 5 euro meer zakgeld dan hun leeftijdsgenoten.
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** deze vraag is niet gesteld in de eerste en tweede meting van de Junior Monitor (2011 en 2016).

Denk jij dat je meer of minder zakgeld krijgt dan andere kinderen van je eigen leeftijd? Basis: alle respondenten die zakgeld krijgen (n=888).

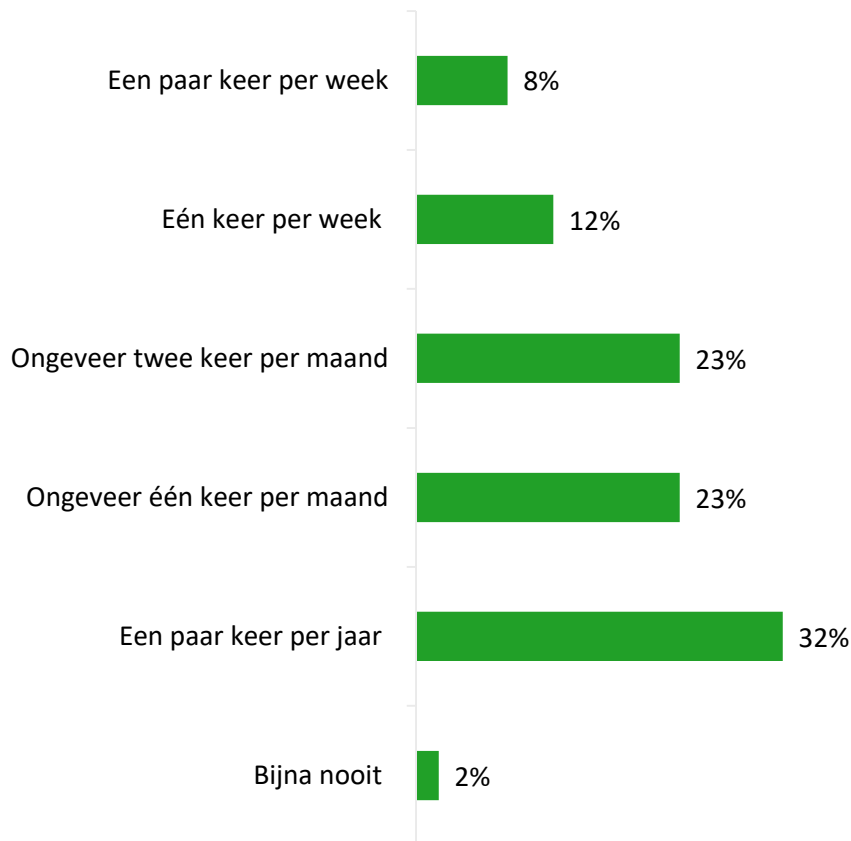
De helft van de kinderen verdient wel eens geld door klusjes te doen

- ▶ **Klusjes:** ongeveer de helft van de kinderen (48%) verdient wel eens geld door klusjes te doen thuis en/of voor anderen. Eén op de drie kinderen (34%) voert deze klusjes thuis uit (voor hun ouders).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** in 2011 gaf 61% van de kinderen aan geld te verdienen met klusjes, terwijl dit percentage in 2016 is gedaald naar 49% (ongeveer evenhoog als in 2018).

Verdien je weleens geld door klusjes te doen? Basis: alle respondenten (n=1.073)

De meeste kinderen doen een paar keer per jaar een klusje voor geld

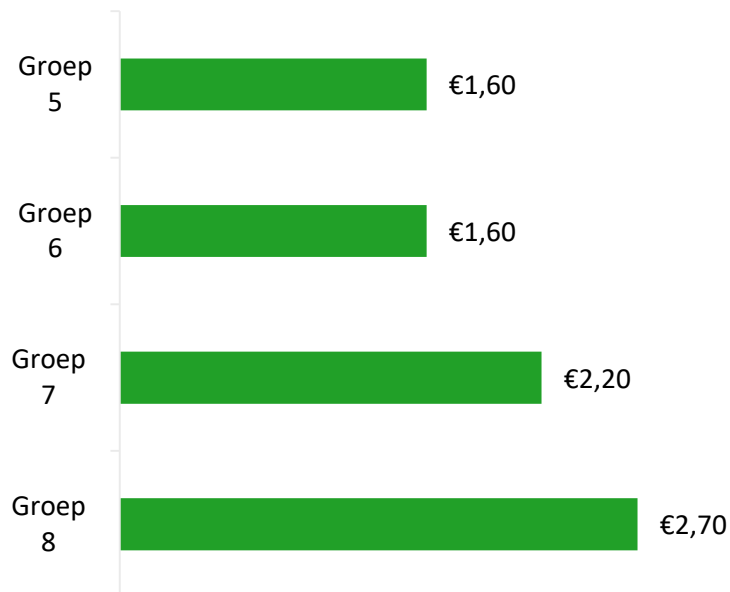

- **Frequentie klusjes:** van de kinderen die aangeven klusjes te doen in ruil voor geld, doet één op de drie (32%) dit een paar keer per jaar. Eén op de vijf kinderen (20%) geeft aan één keer per week of vaker klusjes te verrichten in ruil voor geld.
- **Vergelijking met 2011 en 2016:** kinderen geven in 2018 minder vaak aan dat ze een paar keer per jaar klusjes doen in vergelijking met 2016 (32% versus 45%). Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011).

Hoe vaak doe jij wel eens klusjes in ruil voor geld? (bijvoorbeeld boodschappen doen, een hond uitlaten of een auto schoonmaken)

Basis: alle respondenten die aangeven wel eens klusjes te doen in ruil voor geld (n=509).

Kinderen verdienen gemiddeld tussen de €1,60 en €2,70 per klusje

- ▶ **Hoogte bedrag voor klusjes:** kinderen verdienen gemiddeld tussen de €1,60 en €2,70 per klusje (bijvoorbeeld boodschappen doen, een hond uitlaten of een auto schoonmaken).
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** naarmate de leeftijd stijgt ontvangen de kinderen een hoger bedrag per klusje. Kinderen uit groep 5 ontvangen gemiddeld €1,60 per klusje, terwijl kinderen uit groep 8 gemiddeld €2,70 ontvangen.
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** in vergelijking met 2016 is het bedrag dat kinderen uit groep 7 krijgen voor een klusje iets gestegen (van €1,88 in 2016 naar €2,20 in 2018). Voor de andere groepen is dit bedrag niet gewijzigd. Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011).

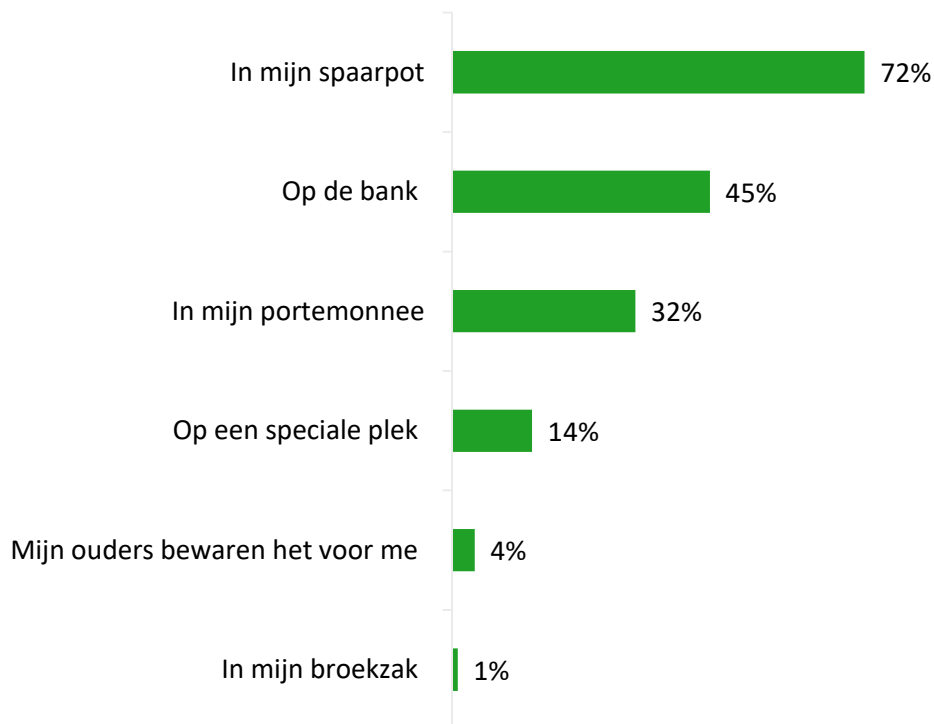
Hoeveel verdien je ongeveer met een klusje per keer? Basis: alle respondenten die aangeven wel eens klusjes te doen in ruil voor geld (n=499).

Financieel gedrag

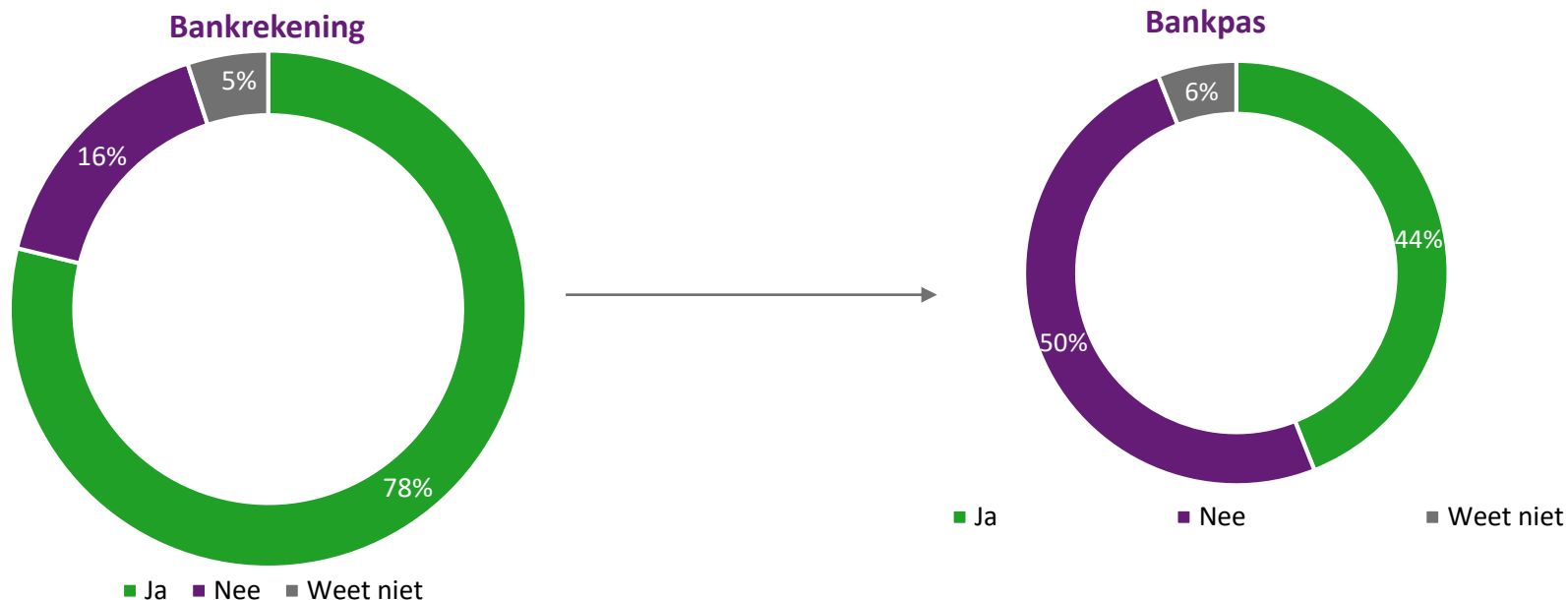
Meeste kinderen bewaren geld in hun spaarpot

- ▶ **Geld bewaren:** bijna drie op de vier kinderen (72%) stoppen hun geld in een spaarpot. Daarnaast bewaren veel kinderen hun geld op de bank (45%). Kinderen konden bij deze vraag ook de ‘anders, namelijk’ optie kiezen. Hierbij geven kinderen nog de volgende bewaarplekken aan: op een app, in een geldkistje en in een kluis.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 5 en 6 bewaren hun geld in vergelijking met kinderen uit groep 7 en 8 vaker in een spaarpot (77% versus 68%) en minder vaak op een speciale plek (10% versus 17%) of op de bank (40% versus 51%). Meisjes zeggen in vergelijking met jongens hun geld vaker te bewaren in hun portemonnee (37% versus 29%).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** door de jaren heen bewaren kinderen hun geld grotendeels op dezelfde manier. In 2016 gaven kinderen iets vaker aan hun geld op de bank te bewaren in vergelijking met 2018 (55% versus 45%).

Hoe bewaar jij je eigen geld? Basis: alle respondenten (n=1.073) Meerdere antwoorden mogelijk.

Ruim drie kwart van de kinderen heeft een eigen bankrekening

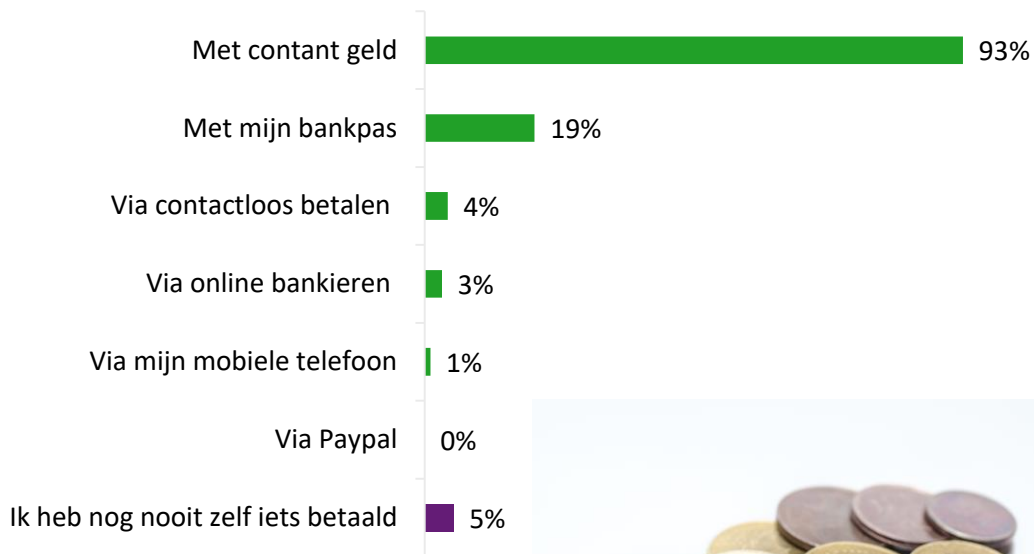

- ▶ **Bankrekening en bankpas:** ruim drie kwart (78%) van de kinderen heeft een eigen bankrekening. Ruim vier op de tien kinderen (44%) hebben bij deze bankrekening een bankpas.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 7 en 8 die een eigen bankrekening hebben zijn vaker in het bezit van een bankpas dan kinderen uit groep 5 en 6 (53% versus 36%).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** in vergelijking met 2016 geven kinderen met een eigen bankrekening in 2018 vaker aan ook over een bankpas te beschikken (37% in 2016 versus 44% in 2018).

Heb jij een eigen bankrekening bij de bank? Basis: alle respondenten (n=1.073)

Heb je bij die bankrekening een eigen bankpas? Basis: alle respondenten die een eigen bankrekening hebben (n=843)

Contant geld nog steeds meest gebruikte betaalmethode onder kinderen

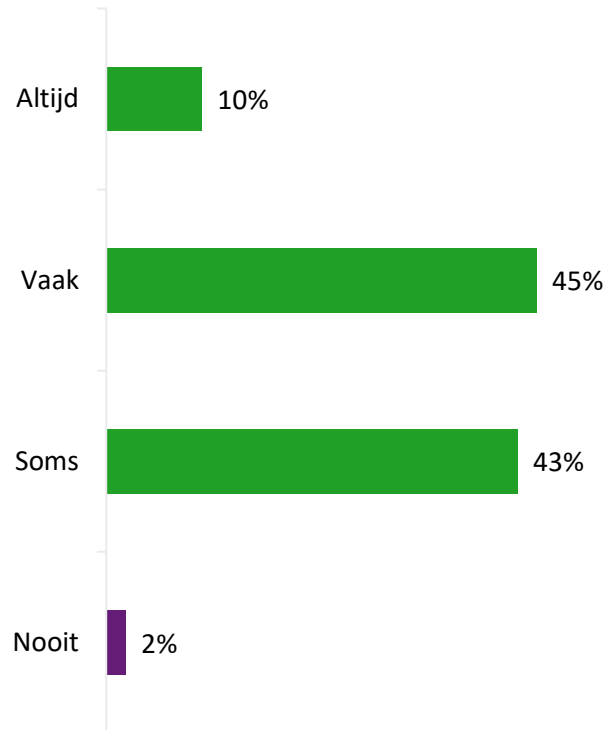
- **Wijze van betalen:** bijna alle kinderen (95%) hebben wel eens zelf iets betaald. De meeste kinderen betalen wel eens met contant geld (93%). Eén op de vijf kinderen (19%) betaalt wel eens met zijn/haar bankpas.
- **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 7 en 8 hebben in vergelijking met kinderen uit groep 5 en 6 vaker wel eens: met een bankpas betaald (26% versus 13%), betaald via contactloos betalen (5% versus 2%) en betaald via een mobiele telefoon (1% versus 0%). Jongens geven vaker dan meisjes aan nog nooit zelf iets te hebben betaald (6% versus 3%).
- **Vergelijking met 2011 en 2016:** het percentage kinderen dat aangeeft wel eens te betalen met hun eigen bankpas is toegenomen tussen 2016 en 2018 (van 13% naar 19%). Het percentage kinderen dat aangeeft wel eens contactloos te betalen is toegenomen (2% versus 4%). Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011).

Op welke manieren betaal je weleens? Basis: alle respondenten (n=1.073). Meerdere antwoorden mogelijk.

Uitgeven van geld

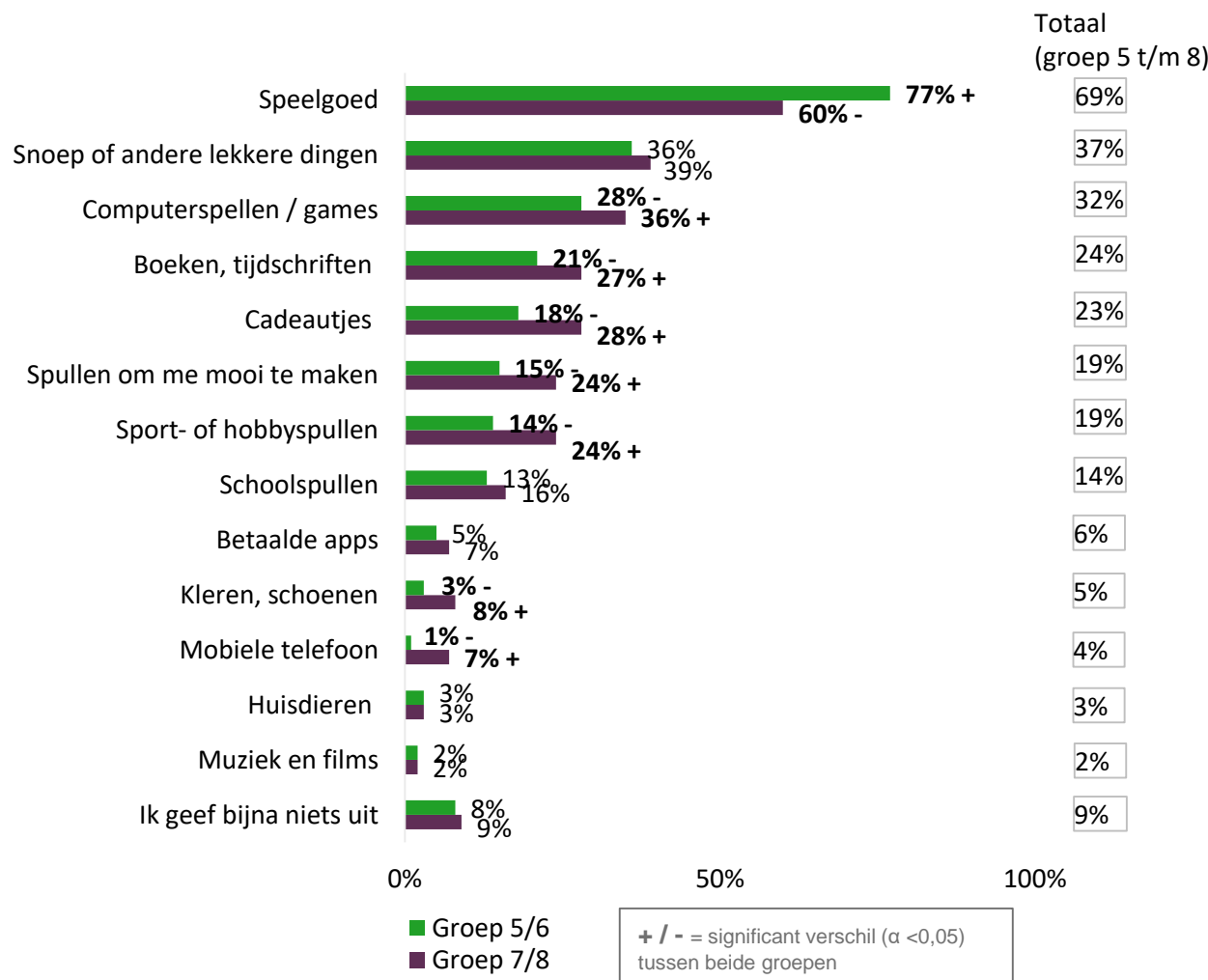
Helft van de kinderen mag vaak tot altijd zelf beslissen waaraan ze hun eigen geld uitgeven

- ▶ **Beslissen over aankopen:** ruim de helft van de kinderen (55%) mag vaak tot altijd zelf beslissen wat ze van hun eigen geld kopen.
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 7 en 8 mogen regelmatig *vaak* zelf beslissen wat ze van hun eigen geld kopen in vergelijking met kinderen uit groep 5 en 6 (52% versus 39%).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** geen verschillen met de tweede meting van de Junior Monitor (2016). Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting (2011).

Mag je van je ouders zelf beslissen wat je van je eigen geld koopt? Basis: alle respondenten die over eigen geld beschikken (n=1.056)

Kinderen geven hun eigen geld vaak uit aan speelgoed

► **Waarom geld uitgeven:** verreweg de meeste kinderen geven hun eigen geld uit aan speelgoed. Andere veelgenoemde antwoorden zijn: snoep, games en boeken/tijdschriften.

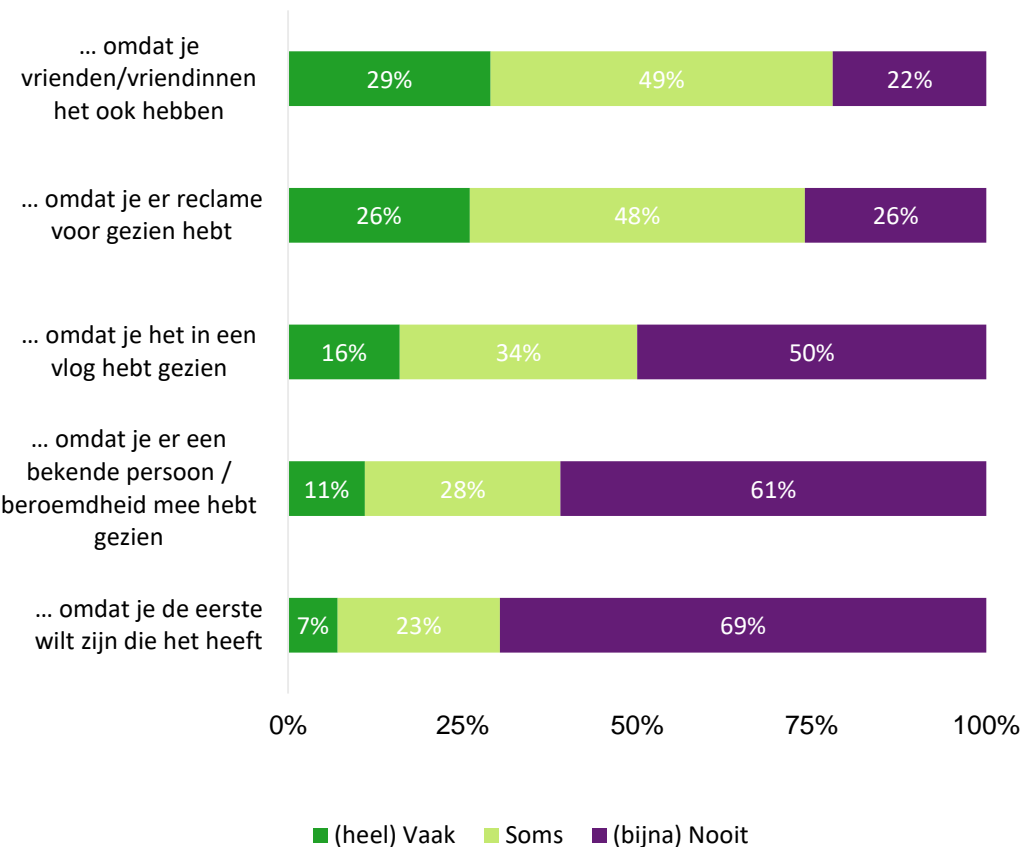
► **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 7 en 8 geven in vergelijking met kinderen uit groep 5 en 6 vaker geld uit aan: games (36% versus 28%), boeken/tijdschriften (27% versus 21%), cadeautjes (28% versus 18%), spullen om je mooi te maken (24% versus 15%), sport- of hobbyspullen (24% versus 14%), kleren/schoenen (8% versus 3%) en hun mobiele telefoon (7% versus 1%). Kinderen uit groep 5/6 geven meer geld uit aan speelgoed dan kinderen uit groep 7/8 (77% versus 60%).

► **Vergelijking met 2016:** in 2018 geven kinderen in vergelijking met 2016 en 2011 onder meer vaker geld uit aan snoep (34% versus 29% en 28%) en minder vaak aan schoolspullen (14% versus 19% en 18%) en muziek en films (2% versus 4% en 8%).

Waar geef jij je eigen geld allemaal aan uit? Basis: alle respondenten die over eigen geld beschikken (n=1.056) Meerdere antwoorden mogelijk; uitgesplitst naar schooljaar.

Vrienden en reclame meest van invloed op koopgedrag kinderen

Hoe vaak komt het voor dat je iets wilt hebben.....

► **Koopgedrag:** circa drie op de tien kinderen (29%) zeggen dat het (heel) vaak voorkomt dat ze iets willen hebben omdat een vriend(in) het ook heeft. Daarnaast zegt een kwart (26%) (heel) vaak iets te willen hebben omdat ze een specifieke reclame hebben gezien (26%).

► **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 5 en 6 zeggen in vergelijking met kinderen uit groep 7 en 8 frequenter dat het (heel) vaak voorkomt dat ze iets willen hebben:

- omdat ze er reclame voor hebben gezien (31% versus 20%);
- omdat vrienden / vriendinnen het ook hebben (33% versus 25%).

► **Vergelijking met 2016:** in 2018 geven kinderen vaker aan dan in 2016 dat zij (heel) vaak iets willen hebben omdat een vriend(in) het ook heeft (29% versus 23%) of omdat ze een bekend persoon ermee hebben gezien (11% versus 7%). Ze geven minder vaak aan dat zij een product willen hebben omdat ze er een reclame voor hebben gezien (26% versus 31%). Deze vraag is anders gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011) waardoor vergelijking niet mogelijk is.

Hoe vaak komt het voor dat je iets wilt hebben... Basis: alle respondenten (n=1.073)

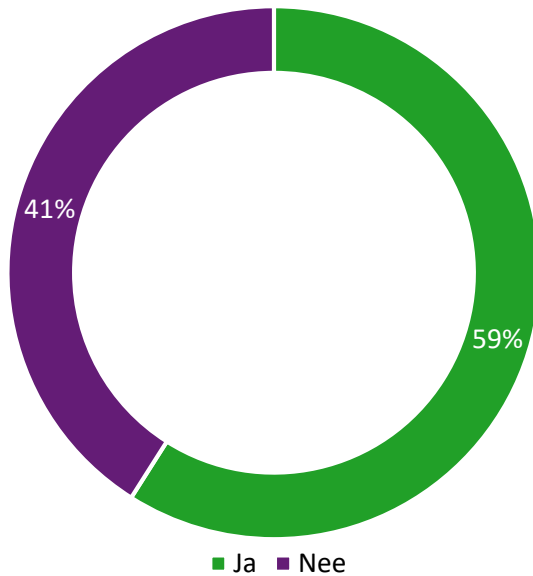

Financieel bewustzijn

Zes op de tien kinderen zeggen op school les te krijgen over de omgang met geld

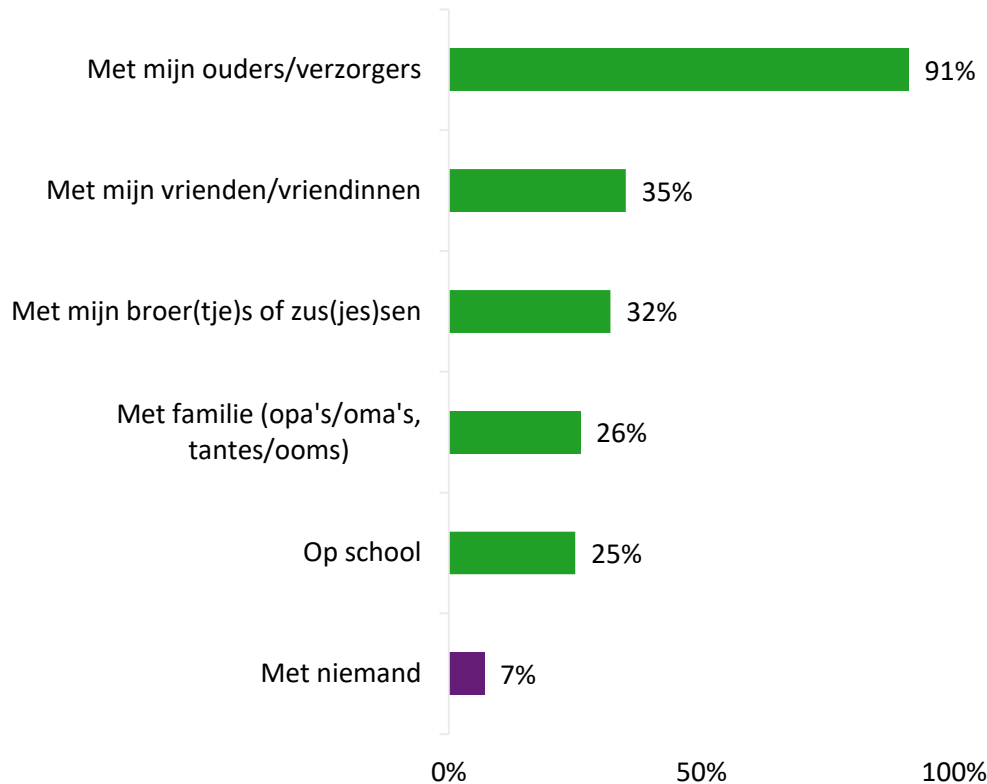

- ▶ **Les op school:** bijna drie vijfde van de kinderen (59%) geeft aan op school les te krijgen over hoe je met geld moet omgaan.
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** geen verschil met tweede meting van Junior Monitor (2016). Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011).

Krijg je op school wel eens les over hoe je met geld om moet gaan? Basis: alle respondenten (n=1.073)

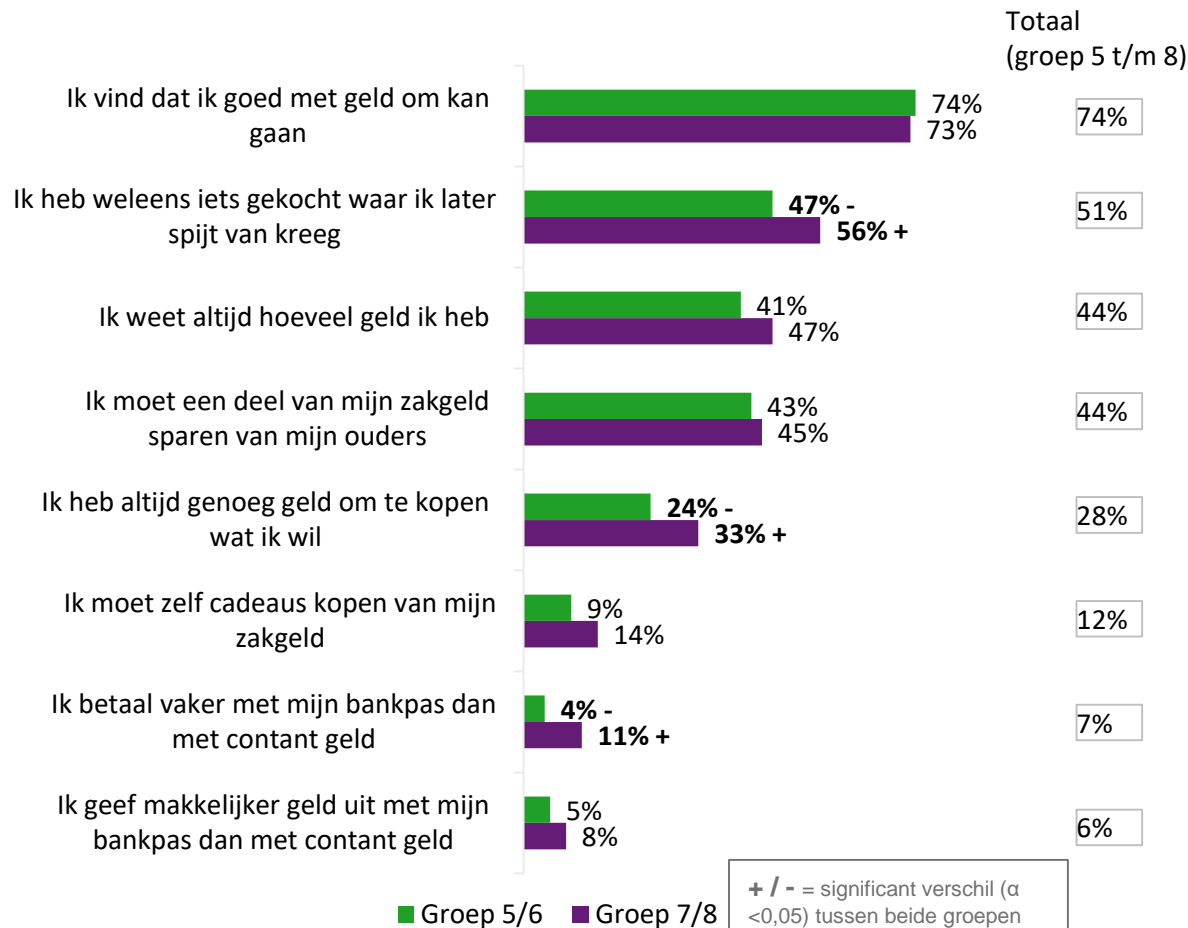
Kinderen bespreken geldzaken het meest met hun ouders/verzorgers

- ▶ **Praten over geld:** ruim negen op de tien kinderen (93%) praten wel eens over geld. De meesten doen dit met hun ouders/verzorgers (91%). Andere veel genoemde gesprekspartners zijn: vrienden/vriendinnen (35%) en broer(tje)s en zus(jes)sen (32%).
- ▶ **Verschillen tussen subgroepen:** kinderen uit groep 5 en 6 geven in vergelijking met kinderen uit groep 7 en 8 vaker aan met niemand over geld te praten (9% versus 5%) en minder vaak met vrienden en vriendinnen (30% versus 40%).
- ▶ **Vergelijking met 2011 en 2016:** kinderen geven in 2018 vaker aan dan in 2016 dat zij met hun ouders/verzorgers over geld praten (91% versus 85%). Ook geven kinderen in 2018 vaker aan dan in 2016 dat zij geldzaken bespreken op school (25% versus 13%). Deze vraag is niet gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011).

Met wie praat jij wel eens over geld (bijvoorbeeld zakgeld, wie betaalt wat, wat iets kost, wat je mag kopen)? Basis: alle respondenten (n=1.073) Meerdere antwoorden mogelijk.

Drie kwart van kinderen denkt goed met geld om te kunnen gaan

► **Financieel bewustzijn:** drie kwart van de kinderen (74%) is van mening dat zij goed met geld om kunnen gaan. Daarnaast heeft de helft van de kinderen (51%) wel eens spijt gehad van een aankoop.

► **Verschillen tussen subgroepen:**

Kinderen uit groep 7 en 8 zeggen in vergelijking met kinderen uit groep 5 en 6 vaker dat zij weleens:

- iets hebben gekocht waar ze later spijt van kregen (56% versus 47%);
- altijd genoeg geld hebben om te kopen wat ze willen (33% versus 24%);
- vaker betalen met een bankpas dan met contant geld (11% versus 4%).

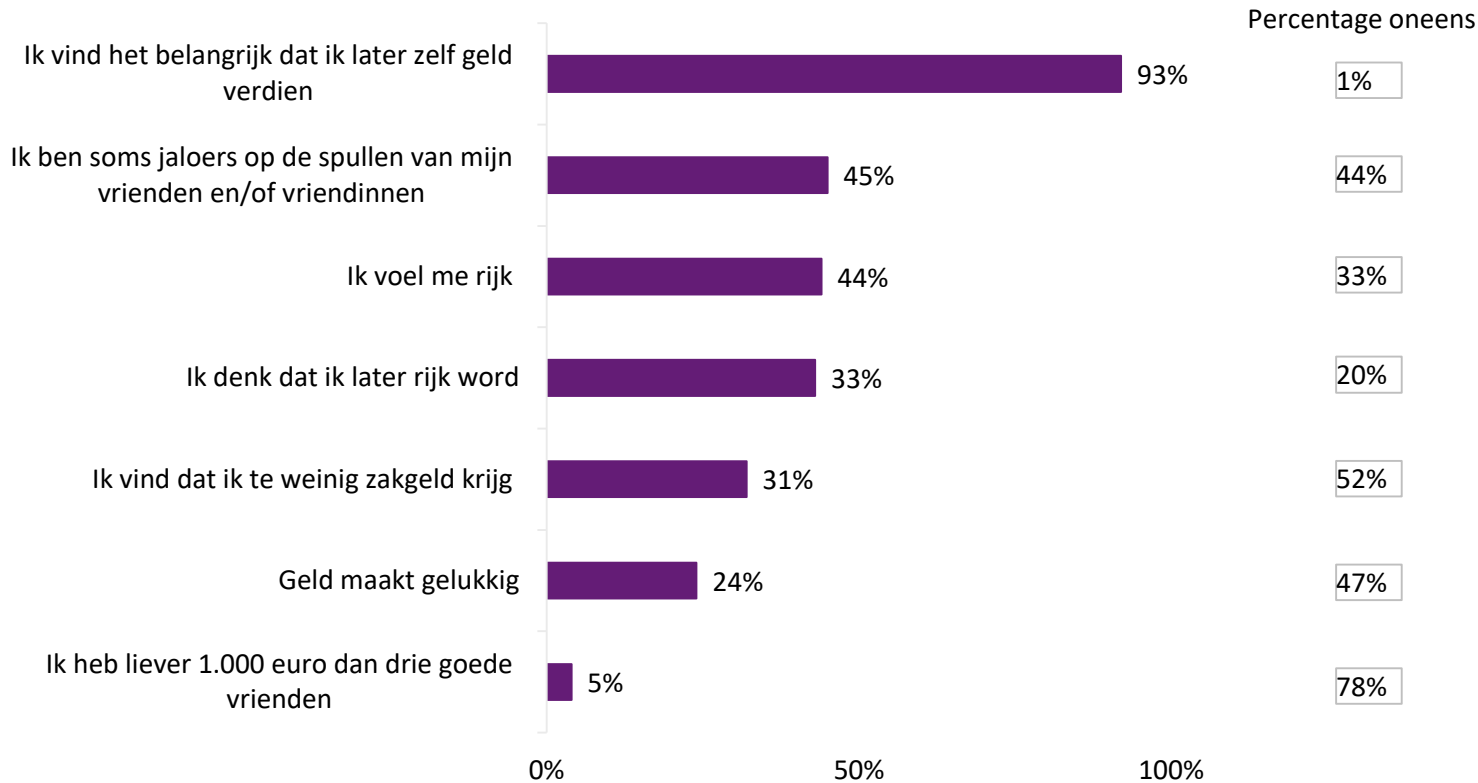
Meisjes geven vaker aan dan jongens dat zij:

- altijd genoeg geld hebben om te kopen wat ze willen (32% versus 25%).

► **Vergelijking met 2016:** kinderen geven in 2018 vaker aan dan in 2016 dat zij wel eens iets hebben gekocht waar zij later spijt van kregen (51% versus 46%). Daarnaast geven kinderen in 2018 vaker aan dan in 2016 dat zij makkelijker geld uitgeven met hun bankpas dan met contant geld (6% versus 3%). Deze vraag is anders gesteld in de eerste meting van de Junior Monitor (2011) waardoor vergelijking niet mogelijk is.

Is dit voor jou waar of niet waar? Basis: alle respondenten die over eigen geld beschikken (n=1.056) Getoond; percentage kinderen dat 'waar' heeft geantwoord, uitgesplitst naar schooljaar.

Kinderen vinden het belangrijk om later zelf geld te verdienen

- **Mening over geld:** negen op de tien kinderen (93%) geven aan het belangrijk te vinden om later zelf geld te verdienen. Kinderen hebben over het algemeen liever drie goede vrienden dan 1.000 euro.
- **Verschillen tussen subgroepen:** zie volgende pagina.
- **Vergelijking met 2011 en 2016:** deze vragen zijn niet gesteld in de eerste en tweede meting van de Junior Monitor (2011 en 2016).

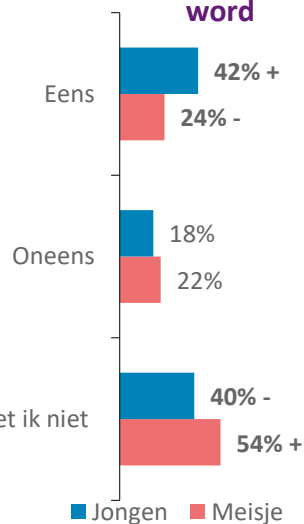
Ben jij het hiermee eens of oneens? Basis: alle respondenten (n=1.073). Getoond: percentage eens.

Jongens verwachten vaker later rijk te worden dan meisjes

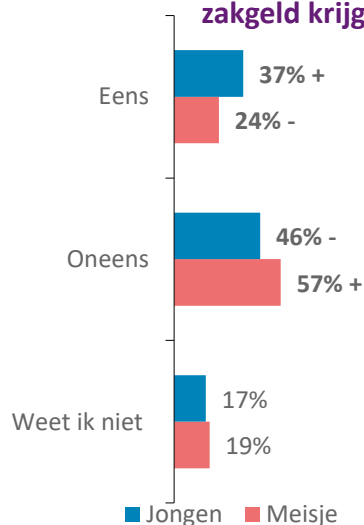
► **Verschillen tussen subgroepen:** jongens denken vaker dan meisjes dat ze later rijk worden (42% versus 24%). Daarnaast vinden jongens vaker dan meisjes dat ze te weinig zakgeld krijgen (37% versus 24%), dat geld gelukkig maakt (27% versus 21%) en dat het belangrijk is om later zelf geld te verdienen (95% versus 91%).

+/- = significant verschil ($\alpha < 0,05$) tussen jongens en meisjes

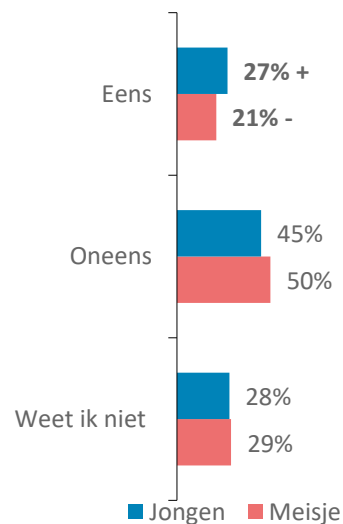
Ik denk dat ik later rijk word

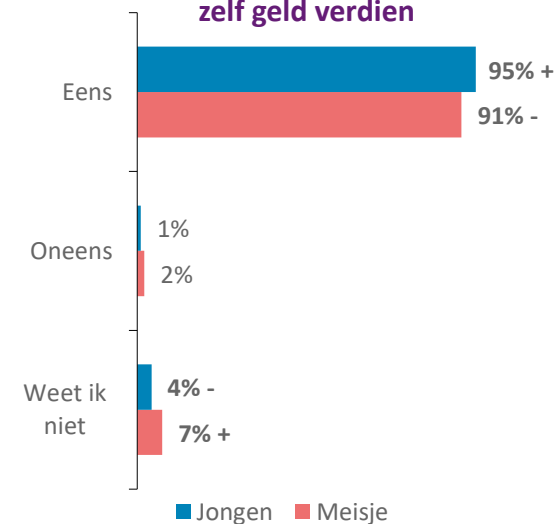
Ik vind dat ik te weinig zakgeld krijg

Geld maakt gelukkig

Ik vind het belangrijk dat ik later zelf geld verdien

Ben jij het hiermee eens of oneens? Basis: alle respondenten (n=1.073). Getoond: percentage eens. Uitgesplitst naar geslacht

Geldtips

“Maak 2 spaarpotten, een lange (voor grote dingen) en een kleine (voor een snoepje, kleine dingetjes).”

“Eerst om je heen kijken want het kan ergens anders goedkoper zijn.”

“Zorg dat je ook geld spaart en niet alles opmaakt. Het is heel vervelend als je geld op is als je iets heel graag wilt hebben.”

“Wij spreken thuis heel vaak af: denk er een week over na, daarna mag je het pas kopen.”

“Geef niet te snel geld uit; dat is zonde. Je hebt het later als je groot bent nodig.”

“Ga zorgvuldig met je geld om en laat je niet te veel beïnvloeden door reclame.”

“Bedenk goed wat je met je geld doet, je kunt maar 1x iets kopen, daarna moet je weer sparen.”

“Ga niet altijd gelijk dingen kopen die je ziet.”

Welke geldtip zou jij aan anderen willen geven? Basis: alle respondenten (n=1.073). Open vraag.

Bijlage

Bijlage 1: onderzoeksverantwoording

Elementen	Uitleg
Onderzoek	Junior Monitor 2018.
Doelgroep	Kinderen in groep 5 tot en met 8 van de basisschool
Methode	Online afname (CAWI), bron: TNS NIPObase
Onderzoekperiode	1 tot en met 12 februari 2018
Steekproef	Bruto steekproef n = 1.800. Representatief naar de kenmerken leeftijd en sekse van kinderen en naar de kenmerken sociale klasse, regio en huishoudgrootte voor huishoudens met kinderen tussen de 8 t/m 11 jaar.
Respons	Van de N=1.800 benaderde kinderen hebben er n=1.173 gereageerd op de uitnodiging, waarvan n=1.073 tot de doelgroep behoren omdat ze in groep 5 t/m 8 van de basisschool zitten. De respons bedraagt 60%. Op de volgende slide is een overzicht van de gewogen en ongewogen respons weergegeven.
Weging	De resultaten zijn herwogen op de bovengenoemde achtergrondkenmerken.
Verschillen	De verschillende uitkomsten van de specifieke subgroepen zijn statistisch getoetst. Indien de gevonden verschillen significant zijn, is het voor 95% zeker is dat de verschillen berusten op werkelijke verschillen en niet op toeval. De significante verschillen zijn (indien mogelijk) in de figuren weergegeven met plusjes (+) en minnetjes (-) en zijn daarnaast beschreven in de tekst.

Bijlage 2: representativiteit

Leeftijd	Populatie (%)	Voor weging (%)	Na weging (%)
8 jaar	25	25	26
9 jaar	25	26	25
10 jaar	25	25	24
11 jaar	25	24	25
Geslacht	Populatie (%)	Voor weging (%)	Na weging (%)
Jongen	51	50	51
Meisje	49	50	49
Nielsen regio	Populatie (%)	Voor weging (%)	Na weging (%)
3 G	10	10	11
West	31	32	32
Noord	10	9	10
Oost	23	24	23
Zuid	22	21	21
Randgemeenten	4	3	3
Huishoudgrootte	Populatie (%)	Voor weging (%)	Na weging (%)
2	5	4	5
3	12	14	13
4	47	46	45
5	26	26	26
6 of meer	11	10	11
Sociale klasse	Populatie (%)	Voor weging (%)	Na weging (%)
A	33	37	37
B1	25	23	25
B2	20	20	19
C	11	12	11
D	9	8	8